

สารสนเทศน่ารู้ทางการเงิน

สหกรณ์ทุกประเภท

ประจำปี 2560

แนวคิด และ ความหมาย

- แว่นขยาย :** เป็นตัวแทนสัญลักษณ์สื่อถึงการสอบบัญชีตามภาระหน้าที่ของกรม อย่างละเอียด รอบคอบ และมีคุณภาพ
- ส่วนยอดของแว่นขยายสีธงชาติ :** สื่อความหมายถึง ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนแก่สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรของประเทศไทย
- เลข ๖๖ :** สื่อความหมายถึง การครบรอบปีที่ ๖๖ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยสีหมากสุกของเลข ๖ ตัวที่หนึ่งเป็นสีประจำกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สีฟ้าของเลข ๖ ตัวที่สองเป็นสีของการบัญชี
- ใบไม้ :** ลักษณะคล้ายเครื่องหมายลูก บ่งบอกถึงความถูกต้องชัดเจนในการตรวจสอบบัญชี ให้กับสถาบัน เกษตรกร และสหกรณ์ สีเขียวของใบไม้หมายถึง เกษตรกรที่ทำบัญชี จะมีความเจริญงอกงาม เติบโต อย่างมั่นคง
- ตรากรม :** สัญลักษณ์กรมวางบนโล่ บ่งบอกถึงสัญลักษณ์การมีคุณภาพตามกติกาสากล

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจสำคัญประการหนึ่งคือ จัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรโดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเงินการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการบริหารสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงรวบรวมข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ทุกประเภททั่วประเทศ เพื่อสะท้อนภาพการดำเนินงานและความเคลื่อนไหวทางการเงินเป็นประจำทุกปี โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อสร้างความเข้มแข็งในเชิงธุรกิจของสหกรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษา และพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า สารสนเทศความรู้ทางการเงินของสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2560 จะอำนวยประโยชน์ในด้านข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นข้อมูลในการศึกษา ค้นคว้า อ้างอิงแก่ส่วนราชการและบุคคลทั่วไป

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กุมภาพันธ์ 2561

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ที่จัดทะเบียนจัดตั้งขึ้นโดยกลุ่มบุคคลที่ประกอบอาชีพอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน อาชีพเดียวกันหรือถิ่นฐานอยู่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสหกรณ์แต่ละประเภทมีการดำเนินงานที่แตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่นและลักษณะการประกอบอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ ปัจจุบันสหกรณ์ในประเทศไทยที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แบ่งออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

สารสนเทศความรู้ทางการเงินของสหกรณ์ทุกประเภทเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ข้อมูล จากผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ทุกประเภททั่วประเทศ (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) ประจำปี 2560 โดยประมวลผล ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 มีจำนวนสหกรณ์รวมทั้งสิ้น 7,083 สหกรณ์ มีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 12,081,189 คน มูลค่าสินทรัพย์รวม 2.10 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 9.17

การดำเนินงานมีมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้น 2.10 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 5.33 ในปี 2560 พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญในธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 57.82 รองลงมาเป็นรับฝากเงิน ร้อยละ 35.23 ตามลำดับ โดยเฉพาะประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งดำเนินธุรกิจหลัก 2 ด้านนี้ คิดเป็นร้อยละ 82.52 ของมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้น ผลการดำเนินงานในรอบปี มีกำไรสุทธิ 83,448.63 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.28 ของรายได้ทั้งสิ้นของสหกรณ์ เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 10.54 โครงสร้างเงินทุนที่ได้มา จำนวน 2.80 ล้านล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 43.85 รองลงมาเป็นเงินรับฝากจากสมาชิก ร้อยละ 32.85 เงินกู้ยืมและเครดิตการค้า ร้อยละ 19.05 เงินรับฝากจากสหกรณ์อื่น ร้อยละ 2.56 และหนี้สินอื่น ร้อยละ 1.69 ด้านการใช้เงินลงทุนดังกล่าว พบว่า สหกรณ์ทุกประเภทลงทุนไปกับการให้สินเชื่อแก่สมาชิกถึง ร้อยละ 71.81 และเงินลงทุนร้อยละ 12.18 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

โดยภาพรวมของสหกรณ์ทั้งระบบถือว่าประสบความสำเร็จ สามารถทำกำไรได้ดีกว่าปี 2559 ร้อยละ 10.54 ซึ่งสหกรณ์นอกภาคการเกษตรมีความสามารถในการทำกำไรได้ดีกว่าสหกรณ์ภาคการเกษตร สภาพคล่องทางการเงินในภาพรวมของสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม แต่ควรเพิ่มความระมัดระวังการก่อหนี้ให้สอดคล้องของสหกรณ์และกำลังความสามารถในการชำระหนี้ได้

รูปแบบการดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์ เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายสหกรณ์โดยกลุ่มบุคคลที่ประกอบอาชีพอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน อาชีพเดียวกันหรือถิ่นฐานอยู่ใกล้เคียงกัน สหกรณ์แต่ละประเภทมีการดำเนินงานที่แตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่นและลักษณะการประกอบอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ แยกตามภาคสหกรณ์ ดังนี้

1. สหกรณ์ภาคการเกษตร ประกอบด้วย :-

- สหกรณ์การเกษตร
- สหกรณ์ประมง
- สหกรณ์นิคม

2. สหกรณ์นอกภาคการเกษตร ประกอบด้วย :-

- สหกรณ์ร้านค้า
- สหกรณ์บริการ
- สหกรณ์ออมทรัพย์
- สหกรณ์เครดิตยูเนียน

จำนวนสภกรณ และจำนวนสมาชิก

จำนวนสภกรณและจำนวนสมาชิกสภกรณทุกประเภท แยกตามรายภาค

ประเภทสภกรณ	พื้นที่															
	กรุงเทพฯ และปริมณฑล		ภาคกลาง		ภาคตะวันตก		ภาคตะวันออก		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคเหนือ		ภาคใต้		รวม	
	แห่ง	คน	แห่ง	คน	แห่ง	คน	แห่ง	คน	แห่ง	คน	แห่ง	คน	แห่ง	คน	แห่ง	คน
สภาการเกษตร	74	106,303	176	287,533	209	318,092	245	324,922	1,502	3,109,562	929	1,827,387	742	834,048	3,877	6,807,847
ร้อยละ	1.05	0.88	2.49	2.38	2.95	2.63	3.46	2.69	21.20	25.74	13.11	15.13	10.48	6.90	54.74	56.35
- เกษตร	60	98,980	170	274,759	190	303,382	211	288,150	1,478	3,079,956	897	1,763,259	703	788,631	3,709	6,597,117
- ประมง	6	609	2	284	11	1,929	22	3,720	14	3,068	4	834	22	5,013	81	15,457
- ปศุสัตว์	8	6,714	4	12,490	8	12,781	12	33,052	10	26,538	28	63,294	17	40,404	87	195,273
นอกสภาการเกษตร	962	2,385,189	165	136,406	236	371,323	358	306,853	575	796,581	500	638,552	410	638,438	3,206	5,273,342
ร้อยละ	13.58	19.74	2.33	1.13	3.33	3.07	5.05	2.54	8.12	6.59	7.06	5.29	5.79	5.29	45.26	43.65
- ร้านค้า	37	526,411	12	12,578	9	7,449	22	41,968	21	20,529	25	74,397	27	23,046	153	706,378
- บริการ	299	178,220	66	8,358	73	15,273	136	22,006	182	93,415	162	30,435	166	150,835	1,084	498,542
- ออมทรัพย์	562	1,554,067	77	108,518	73	109,595	151	188,126	207	489,738	174	371,380	157	392,513	1,401	3,213,937
- เทรดิ้งเบรียน	64	126,491	10	6,952	81	239,006	49	54,753	165	192,899	139	162,340	60	72,044	568	854,485
รวมทุกประเภท ปี 2560	1,036	2,491,492	341	423,939	445	689,415	603	631,775	2,077	3,906,143	1,429	2,465,939	1,152	1,472,486	7,083	12,081,189
ร้อยละ	14.63	20.62	4.82	3.51	6.28	5.70	8.51	5.23	29.32	32.33	20.17	20.42	16.27	12.19	100	100
รวมทุกประเภท ปี 2559	1,025	2,442,368	340	425,081	438	680,957	598	622,863	2,049	3,972,914	1,423	2,485,925	1,143	1,463,864	7,016	12,093,972
ร้อยละ	14.61	20.20	4.85	3.51	6.24	5.63	8.52	5.15	29.20	32.85	20.29	20.56	16.29	12.10	100	100
เพิ่มขึ้น/ลดลง	11	49,124	1	(1,142)	7	8,458	5	8,912	28	(66,771)	6	(19,986)	9	8,622	67	(12,783)
ร้อยละ	1.07	2.01	0.29	(0.27)	1.60	1.24	0.84	1.43	1.37	(1.68)	0.42	(0.80)	0.79	0.59	0.95	(0.11)

ในปี 2560 สภกรณทุกประเภท (ไม่รวมชุมนุมสภกรณ) มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 7,083 สภกรณ เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 0.95 แยกเป็น สภกรณสภาการเกษตร 3,877 สภกรณ หรือร้อยละ 54.74 และสภกรณนอกสภาการเกษตร จำนวน 3,206 สภกรณ หรือร้อยละ 45.26 ของสภกรณทุกประเภท มีสมาชิกทั้งสิ้น จำนวน 12,081,189 คน โดยเป็นสภกรณสภาการเกษตรร้อยละ 56.35 และสภกรณนอกสภาการเกษตรร้อยละ 43.65 ลดลงจากปี 2559 เล็กน้อย หากพิจารณาตามโครงสร้างของจำนวนสภกรณ และจำนวนสมาชิก พบว่า สภกรณและสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 29.32 และร้อยละ 32.33 ของจำนวนสภกรณทุกประเภท และจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ตามลำดับ โดยอยู่ในประเภทสภกรณการเกษตรมากที่สุด

แหล่งที่มาของเงินทุน

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทสหกรณ์	เงินรับฝากสมาชิก	เงินกู้ยืม และเครดิตการค้า	เงินรับฝากสหกรณ์อื่น	หนี้สินอื่น	ทุนของสหกรณ์	รวมทั้งสิ้น
สหกรณ์ภาคการเกษตร	71,123.63	86,675.60	15,062.62	12,814.57	81,710.67	267,387.09
ร้อยละ	2.54	3.09	0.54	0.46	2.91	9.54
- เกษตร	68,605.01	82,079.38	14,335.13	11,807.51	78,551.43	255,378.46
- ประมง	56.15	339.20	37.46	398.65	47.06	878.52
- นิคม	2,462.47	4,257.02	690.03	608.41	3,112.18	11,130.11
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	849,517.35	447,371.15	56,598.22	34,418.05	1,147,227.72	2,535,132.49
ร้อยละ	30.31	15.96	2.02	1.23	40.94	90.46
- ร้านค้า	117.22	333.61	17.49	375.72	2,087.26	2,931.30
- บริการ	5,494.00	5,894.36	2,259.63	1,712.64	7,005.34	22,365.97
- ออมทรัพย์	828,034.90	435,899.45	51,227.25	14,810.79	1,127,866.52	2,457,838.91
- เครดิตยูเนียน	15,871.23	5,243.73	3,093.85	17,518.90	10,268.60	51,996.31
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2560	920,640.98	534,046.75	71,660.84	47,232.62	1,228,938.39	2,802,519.58
ร้อยละ	32.85	19.05	2.56	1.69	43.85	100.00
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2559	785,454.52	554,972.05	64,860.30	31,051.68	1,130,704.96	2,567,043.51
ร้อยละ	30.59	21.62	2.53	1.21	44.05	100.00
เพิ่มขึ้น(ลดลง)	135,186.46	(20,925.30)	6,800.54	16,180.94	98,233.43	235,476.07
ร้อยละ	17.21	(3.77)	10.48	52.11	8.69	9.17

สหกรณ์ทุกประเภทมีทุนดำเนินงานรวมทั้งสิ้น จำนวน 2.80 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 9.17 แยกเป็น สหกรณ์ภาคการเกษตรร้อยละ 9.54 และสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ร้อยละ 90.46 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น เงินทุนส่วนใหญ่ได้มาจากทุนของสหกรณ์ จำนวน 1.23 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.85 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น รองลงมาเป็นเงินรับฝากจากสมาชิก ร้อยละ 32.85 เงินกู้ยืมและเครดิตการค้า ร้อยละ 19.05 เงินรับฝากสหกรณ์อื่น ร้อยละ 2.56 และจากหนี้สินอื่น ร้อยละ 1.69

หากพิจารณาเปรียบเทียบโครงสร้างแหล่งที่มาเงินทุนของสหกรณ์ในปี 2560 กับปี 2559 พบว่า ในปี 2560 แหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ทุกประเภท มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับปี 2559 โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นของหนี้สินอื่น เงินรับฝากสมาชิก เงินรับฝากสหกรณ์อื่น และทุนของสหกรณ์เอง ในขณะที่เงินกู้ยืมและเครดิตการค้า มีอัตราลดลงจากปี 2559 ร้อยละ 3.77

แหล่งการใช้ไปของเงินทุน

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทสหกรณ์	เงินสด/เงินฝากธนาคาร/ สหกรณ์อื่น	เงินลงทุน	เงินให้กู้ยืม - สุทธิ			ถูกหนีสู่สุทธิ	สินค้าคงเหลือ	ที่ดินอาคารและอุปกรณ์	อื่นๆ	รวมทั้งสิ้น
			สมาชิก	สหกรณ์อื่น	รวม					
สหกรณ์ภาคการเกษตร	41,268.32	1,174.00	166,234.83	1,570.41	167,805.24	13,702.16	7,470.03	23,444.68	12,522.66	267,387.09
ร้อยละ	1.47	0.04	5.93	0.06	5.99	0.49	0.27	0.84	0.44	9.54
- เกษตร	39,637.09	1,074.95	158,949.80	1,567.11	160,516.91	13,150.47	7,069.21	22,104.51	11,825.32	255,378.46
- ประมง	174.55	1.12	266.27	-	266.27	41.31	21.57	140.02	233.68	878.52
- นิคม	1,456.68	97.93	7,018.76	3.30	7,022.06	510.38	379.25	1,200.15	463.66	11,130.11
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	204,806.80	340,297.40	1,846,205.93	91,979.14	1,938,185.07	25,076.08	1,226.75	11,342.86	14,197.53	2,535,132.49
ร้อยละ	7.31	12.14	65.88	3.28	69.16	0.89	0.04	0.40	0.52	90.46
- ร้านค้า	1,269.62	101.48	236.00	1.60	237.60	342.74	322.25	559.89	97.72	2,931.30
- บริการ	2,659.40	226.53	10,855.76	33.10	10,888.86	3,303.35	1,676.57	2,090.65	2,520.61	27,558.86
- ออมทรัพย์	194,311.36	335,782.03	1,801,124.32	91,810.16	1,892,934.48	20,267.42	-	5,032.71	9,510.91	2,457,838.91
- เครดิตยูเนียน	6,566.42	4,187.36	33,989.85	134.28	34,124.13	1,162.57	227.93	3,659.61	2,068.29	51,996.31
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2560	246,075.12	341,471.40	2,012,440.76	93,549.55	2,105,990.31	38,778.24	8,696.78	34,787.54	26,720.19	2,802,519.58
ร้อยละ	8.78	12.18	71.81	3.34	75.15	1.38	0.31	1.24	0.96	100.00
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2559	197,648.98	279,306.71	1,896,635.25	91,127.48	1,987,762.73	27,890.93	10,081.33	37,752.80	26,600.03	2,567,043.51
ร้อยละ	7.69	10.88	73.89	3.55	77.44	1.09	0.39	1.47	1.04	100.00
เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	48,426.14	62,164.69	115,805.51	2,422.07	118,227.58	10,887.31	(1,384.55)	(2,965.26)	120.16	235,476.07
ร้อยละ	24.50	22.26	6.11	2.66	5.95	39.04	(13.73)	(7.85)	0.45	9.17

ในปี 2560 การใช้เงินทุนของสหกรณ์ทุกประเภทส่วนใหญ่นำไปลงทุนในเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกร้อยละ 71.81 ของเงินทุนที่ใช้ไป รองลงมาเป็นเงินลงทุนร้อยละ 12.18 ส่วนใหญ่อยู่ในสหกรณ์นอกภาคการเกษตร โดยจะอยู่ในประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์มากที่สุด ซึ่งมีเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกจำนวน 1,801,124.32 ล้านบาท และเงินลงทุนจำนวน 335,782.03 ล้านบาท

หากพิจารณาเปรียบเทียบโครงสร้างการใช้ไปของเงินทุนในปี 2560 กับปี 2559 พบว่า ในปี 2560 สัดส่วนแหล่งการใช้ไปของเงินทุนที่เพิ่มขึ้นและลดลงใกล้เคียงกับปี 2559 และมีอัตราเพิ่มขึ้นของลูกหนี้สุทธิ เงินสด/เงินฝากธนาคาร/สหกรณ์อื่น และเงินลงทุน ในขณะที่สินค้าคงเหลือมีอัตราลดลง ร้อยละ 13.73

การดำเนินธุรกิจ

สหกรณ์ทุกประเภท : สร้างมูลค่าธุรกิจ 2.10 ล้านล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทสหกรณ์	สินเชื่อ	รับฝากเงิน	จัดหาสินค้ามาจำหน่าย	รวบรวมผลผลิต	แปรรูปผลผลิต	ให้บริการและส่งเสริม	รวมทั้งสิ้น
สหกรณ์ภาคการเกษตร	99,917.15	77,448.15	55,410.43	60,708.53	16,519.92	738.32	310,742.50
ร้อยละ	4.76	3.69	2.64	2.89	0.79	0.04	14.81
- เกษตร	95,488.59	74,463.83	52,328.50	57,296.67	15,005.44	645.26	295,228.29
- ประมง	264.64	69.39	609.65	548.52	1.19	74.96	1,568.35
- นิตย	4,163.92	2,914.93	2,472.28	2,863.34	1,513.29	18.10	13,945.86
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	1,113,320.31	661,869.54	8,408.24	2,663.47	105.38	1,225.43	1,787,592.37
ร้อยละ	53.06	31.54	0.40	0.13	0.00	0.06	85.19
- ร้านค้า	112.51	68.82	5,409.27	1.44	11.71	70.28	5,674.03
- บริการ	5,556.78	4,041.09	2,172.57	2,312.58	88.74	1,143.68	15,315.44
- ออมทรัพย์	1,089,362.02	642,301.63	0.00	0.00	0.00	0.00	1,731,663.65
- เครดิตยูเนียน	18,289.00	15,458.00	826.40	349.45	4.93	11.47	34,939.25
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2560	*1,213,237.46	739,317.69	63,818.67	63,372.00	16,625.30	1,963.75	2,098,334.87
ร้อยละ	57.82	35.23	3.04	3.02	0.79	0.10	100.00
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2559	1,211,576.37	637,128.47	65,222.85	61,990.23	14,124.80	2,047.35	1,992,090.07
ร้อยละ	60.82	31.99	3.27	3.11	0.71	0.10	100.00
เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	1,661.09	102,189.22	(1,404.18)	1,381.77	2,500.50	(83.60)	106,244.80
ร้อยละ	0.14	16.04	(2.15)	2.23	17.70	(4.08)	5.33

*เป็นเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก 1,144,092.15 ล้านบาท และเงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์อื่น 69,145.31 ล้านบาท

ในปี 2560 สหกรณ์ดำเนินธุรกิจให้บริการแก่สมาชิก 6 ด้าน มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,098,334.87 ล้านบาท (เฉลี่ย 174,861.24 ล้านบาทต่อเดือน) เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 5.33 ส่วนใหญ่อยู่ในสหกรณ์นอกภาคการเกษตรร้อยละ 85.19 โดยสมาชิกจะให้ความสำคัญกับธุรกิจสินเชื่อมากที่สุด ร้อยละ 57.82 รองลงมาเป็นธุรกิจรับฝากเงิน ร้อยละ 35.23 โดยทั้งสองธุรกิจอยู่ในประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์มากที่สุด จำนวน 1,089,362.02 ล้านบาท และจำนวน 642,301.63 ล้านบาท ตามลำดับ หากพิจารณาเปรียบเทียบโครงสร้างมูลค่าธุรกิจของสหกรณ์ในปี 2560 กับปี 2559 พบว่า ในปี 2560 ธุรกิจแปรรูปผลผลิต ธุรกิจรับฝากเงิน และธุรกิจรวบรวมผลผลิต มีอัตราเพิ่มขึ้น ในขณะที่ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจสินเชื่อมีอัตราลดลง

ประเภทสหกรณ์	ปี 2560				รวมปี 2559	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)
	ระยะสั้น/ฉุกเฉิน	ระยะปานกลาง/สามัญ	ระยะยาว/พิเศษ	รวม		
สหกรณ์ภาคการเกษตร	73,273.28	72,696.40	25,423.43	171,393.11	160,318.14	11,074.97
ร้อยละ	3.61	3.58	1.25	8.44	8.37	6.91
- เกษตร	69,500.68	69,943.47	24,141.69	163,585.84	153,116.37	6.84
- ประมง	137.31	39.86	278.59	455.76	395.52	15.23
- นิตย	3,635.29	2,713.07	1,003.15	7,351.51	6,806.25	8.01
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	67,289.07	1,537,831.29	254,070.32	1,859,190.68	1,755,804.69	103,385.99
ร้อยละ	3.31	75.73	12.52	91.56	91.63	5.89
- ร้านค้า	218.84	-	18.51	237.35	234.11	1.38
- บริการ	1,532.34	6,575.11	3,005.66	11,113.11	10,624.48	4.60
- ออมทรัพย์	61,776.36	1,512,354.99	238,594.07	1,812,725.42	1,699,294.65	6.68
- เครดิตยูนิย	3,761.53	18,901.19	12,452.08	35,114.80	45,651.45	(23.08)
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2560	140,562.35	1,610,527.69	279,493.75	2,030,583.79	1,916,122.83	114,460.96
ร้อยละ	6.92	79.31	13.77	100.00	100.00	5.97
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2559	133,269.49	1,517,558.17	265,295.17	1,916,122.83		
ร้อยละ	6.96	79.20	13.84	100.00		
เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	7,292.86	92,969.52	14,198.58	114,460.96		
ร้อยละ	5.47	6.13	5.35	5.97		

ในปี 2560 เงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกของสหกรณ์มีจำนวนทั้งสิ้น 2,030,583.79 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 5.97 ส่วนใหญ่อยู่ในประเภทเงินให้กู้ยืมระยะปานกลาง/สามัญร้อยละ 79.31 รองลงมาเป็นระยะยาว/พิเศษ ร้อยละ 13.77 ซึ่งอยู่ในสหกรณ์นอกภาคการเกษตร และสหกรณ์ภาคการเกษตร ร้อยละ 91.56 และ 8.44 ตามลำดับ โดยเป็นประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์มากที่สุดจำนวน 1,812,725.42 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 89.27

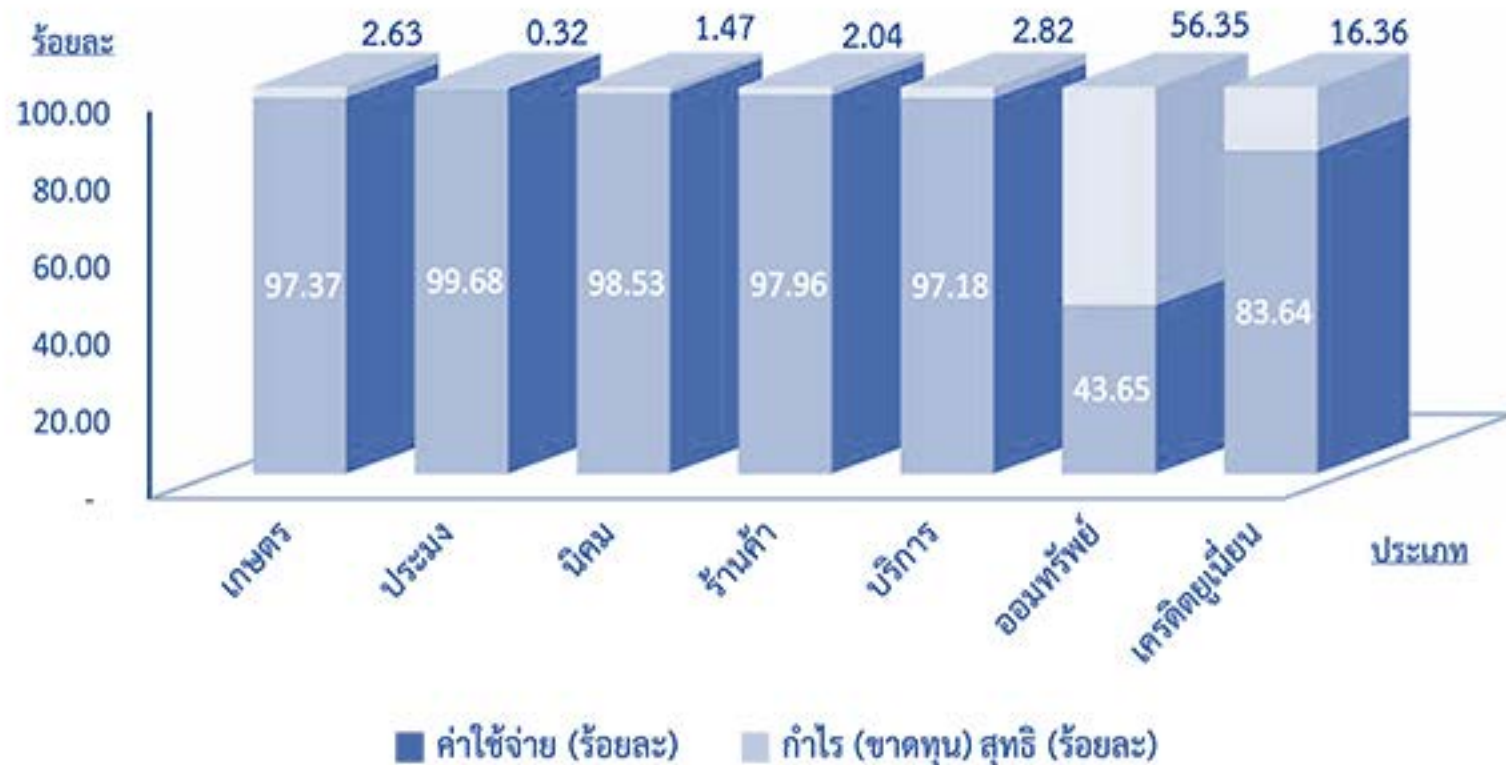
ผลการดำเนินงานของสหกรณ์

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทสหกรณ์	จำนวน สหกรณ์ (แห่ง)	รายได้ทั้งสิ้น	ค่าใช้จ่าย				กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ประจำปี 2560						
			ต้นทุนขาย/ บริการ	ค่าใช้จ่าย เฉพาะธุรกิจ	ค่าใช้จ่าย ดำเนินงาน	รวมทั้งสิ้น	กำไรสุทธิ		ขาดทุนสุทธิ		ไม่มีผล ดำเนินงาน (แห่ง)	รวมกำไร (ขาดทุน) สุทธิ	อัตราเพิ่มขึ้น/ (ลดลง) จากปี 2559
							แห่ง	ลบ.	แห่ง	ลบ.			
ภาคการเกษตร	3,877	160,726.11	138,789.21	9,911.84	7,917.79	156,618.84	2,690	6,392.31	1,141	2,285.04	46	4,107.27	670.25
ร้อยละ	54.74	50.59	43.69	3.12	2.49	49.30	37.98	2.01	16.11	0.72	0.65	1.29	19.50
- เกษตร	3,709	151,297.31	130,487.07	9,310.73	7,515.87	147,313.67	2,578	6,147.45	1,087	2,163.81	44	3,983.64	17.35
- ประมง	81	1,325.19	1,162.56	105.91	52.50	1,320.97	47	29.52	32	25.30	2	4.22	(16.93)
- ปศุสัตว์	87	8,103.61	7,139.58	495.20	349.42	7,984.20	65	215.34	22	95.93	-	119.41	2.20 (ลบ.)
นอกภาคการเกษตร	3,206	156,939.98	59,454.39	3,340.13	14,764.10	77,558.62	2,692	80,953.22	436	1,571.86	78	79,381.36	7,287.73
ร้อยละ	45.26	49.41	18.72	1.05	4.65	24.42	38.01	25.48	6.15	0.49	1.10	24.99	10.11
- ร้านค้า	153	5,701.18	5,106.05	55.95	422.88	5,584.88	119	177.65	34	61.35	-	116.30	(36.43)
- บริการ	1,084	7,170.60	5,454.24	503.00	1,011.25	6,968.49	730	525.08	287	322.97	67	202.11	2.56 (ลบ.)
- ออมทรัพย์	1,401	138,772.20	47,168.67	1,455.13	11,951.97	60,575.77	1,362	78,366.07	32	169.64	7	78,196.34	9.99
- เปรดิคทุนนิยม	568	5,296.00	1,725.43	1,326.05	1,378.00	4,429.48	481	1,884.42	83	1,017.90	4	866.52	(8.67)
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2560	7,083	317,666.09	198,243.60	13,251.97	22,681.89	234,177.46	5,382	87,345.53	1,577	3,856.90	124	83,488.63	7,957.98
ร้อยละ	100.00	100.00	62.41	4.17	7.14	73.72	75.99	27.49	22.26	1.21	1.75	26.28	10.54
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2559	7,016	304,872.69	195,026.88	12,429.33	21,885.83	229,342.04	5,288	79,400.35	1,592	3,869.70	136		
ร้อยละ	100.00	100.00	63.97	4.08	7.18	75.23	75.37	26.04	22.69	1.27	1.94		
เพิ่มขึ้น(ลดลง)	67	12,793.40	3,216.72	822.64	796.06	4,835.42	94	7,945.18	(15)	(12.80)	(12)		
ร้อยละ	0.95	4.20	1.65	6.62	3.64	2.11	1.78	10.01	(0.94)	(0.33)	(8.82)		

ในปี 2560 สหกรณ์ทุกประเภทมีรายได้รวมทั้งสิ้น 317,666.09 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 4.20 มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น 234,177.46 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 73.72 ของรายได้ทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 2.11 เป็นผลทำให้เกิดกำไรสุทธิ 83,488.63 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.28 ของรายได้ทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 10.54 ในจำนวนนี้อยู่ในสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ร้อยละ 24.99 โดยส่วนใหญ่เป็นประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2560

อนึ่งหากพิจารณาผลการดำเนินงาน ปี 2560 พบว่า สหกรณ์ทุกประเภท (ยกเว้นสหกรณ์ออมทรัพย์) มีอัตราค่าใช้จ่ายต่อรายได้สูง ดังนั้น สหกรณ์ควรควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง เพื่อให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ดียิ่งขึ้น

ฐานะการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทสหกรณ์	สินทรัพย์ (ล้านบาท)			หนี้สินและส่วนของทุน (ล้านบาท)				ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น		เพิ่มขึ้น/ (ลดลง)
	สินทรัพย์ หมุนเวียน	สินทรัพย์ ไม่หมุนเวียน	รวมสินทรัพย์ ทั้งสิ้น	หนี้สิน หมุนเวียน	หนี้สิน ไม่หมุนเวียน	รวมหนี้สิน ทั้งสิ้น	ทุนของ สหกรณ์	ปี 2560	ปี 2559	
สหกรณ์ภาคการเกษตร	172,082.86	95,304.23	267,387.09	170,613.46	15,062.96	185,676.42	81,710.67	267,387.09	249,542.81	17,844.28
ร้อยละ	6.14	3.40	9.54	6.09	0.54	6.63	2.91	9.54	9.72	7.15
- สหกรณ์เกษตร	164,033.16	91,345.30	255,378.46	162,860.32	13,966.71	176,827.03	78,551.43	255,378.46	238,353.98	7.14
- สหกรณ์ประมง	399.61	478.91	878.52	754.55	76.91	831.46	47.06	878.52	803.46	9.34
- สหกรณ์ปศุสัตว์	7,650.09	3,480.02	11,130.11	6,998.59	1,019.34	8,017.93	3,112.18	11,130.11	10,385.37	7.17
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	500,111.71	2,035,020.78	2,535,132.49	1,229,466.50	158,438.27	1,387,904.77	1,147,227.72	2,535,132.49	2,317,500.70	222,824.68
ร้อยละ	17.85	72.61	90.46	43.98	5.65	49.63	40.85	90.48	90.28	9.61
- สหกรณ์ร้านค้า	1,952.93	978.37	2,931.30	625.85	218.19	844.04	2,087.26	2,931.30	2,934.44	(0.11)
- สหกรณ์บริการ	9,204.67	13,161.30	22,365.97	10,308.19	5,052.44	15,360.63	7,005.34	22,635.97	26,500.15	4.00
- สหกรณ์ออมทรัพย์	467,327.21	1,990,511.70	2,457,838.91	1,196,158.72	133,813.67	1,329,972.39	1,127,866.52	2,457,838.91	2,237,385.48	9.85
- สหกรณ์เครดิตยูเนียน	21,626.90	30,369.41	51,996.31	22,373.74	19,353.97	41,727.71	10,268.60	51,966.31	50,680.63	2.60
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2560	672,194.57	2,130,325.01	2,802,519.58	1,400,079.96	173,501.23	1,573,581.19	1,228,938.39	2,802,519.58	2,567,043.51	235,476.07
ร้อยละ	23.99	76.01	100.00	50.06	6.18	56.24	43.76	100.00	100.00	9.17
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2559	597,826.82	1,969,216.69	2,567,043.51	1,265,900.67	170,437.88	1,436,338.55	1,130,704.96	2,567,043.51		
ร้อยละ	23.29	76.71	100.00	49.31	6.64	55.95	44.05	100.00		
เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	74,367.75	161,108.32	235,476.07	134,179.29	3,063.35	137,242.64	98,233.43	235,476.07		
ร้อยละ	12.44	8.18	9.17	10.60	1.80	9.56	8.69	9.17		

ในปี 2560 สหกรณ์ทุกประเภทมีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 2.80 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 9.17 ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนร้อยละ 76.01 เป็นสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ร้อยละ 72.61 และสหกรณ์ภาคการเกษตร ร้อยละ 3.40 หากพิจารณาสัดส่วนภาพรวมของสินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนของสหกรณ์ทุกประเภทมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับปี 2559 และมีอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 12.44 และ 8.18 ตามลำดับ

สำหรับทุนดำเนินงานของสหกรณ์ทั้งสิ้น 2.80 ล้านล้านบาท ประกอบด้วย หนี้สินทั้งสิ้น ร้อยละ 56.24 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น แยกเป็นหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินไม่หมุนเวียน คิดเป็นร้อยละ 50.06 และร้อยละ 6.18 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ตามลำดับ ทั้งหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินไม่หมุนเวียนส่วนใหญ่อยู่ในสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ร้อยละ 43.98 และร้อยละ 5.65 ตามลำดับ โดยอยู่ในประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์มากที่สุด จำนวน 1,196,158.72 ล้านบาท และ 133,813.67 ล้านบาท ตามลำดับ

สำหรับทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 43.76 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 8.69 ส่วนใหญ่อยู่ในสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ จำนวน 1,127,866.52 ล้านบาท หากพิจารณาเปรียบเทียบโครงสร้างสินทรัพย์และทุนดำเนินงานของสหกรณ์ทุกประเภททั้งสิ้น ในปี 2560 กับปี 2559 พบว่า ในปี 2560 สหกรณ์ทุกประเภทมีสัดส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนและไม่หมุนเวียนใกล้เคียงกัน เช่นเดียวกับหนี้สินและทุนของสหกรณ์

ประสิทธิภาพการบริหารงาน

ประเภทสหกรณ์	อัตราส่วนสินทรัพย์ หมุนเวียนต่อ หนี้สินหมุนเวียน (เท่า)	อัตราส่วนหนี้สิน ทั้งสิ้นต่อทุน (เท่า)	อัตราภาระหนี้ ของสินทรัพย์ (รอบ)	อัตราผลตอบแทน (%)		อัตรากำไรสุทธิ (%)
				ต่อสินทรัพย์	ต่อส่วนของทุน	
สหกรณ์ภาคการเกษตร	1.01	2.27	0.61	1.59	5.18	2.62
- เกษตร	1.01	2.25	0.60	1.61	5.22	2.70
- ประมง	0.53	17.67	1.55	0.50	9.20	0.32
- นิตม	1.09	2.58	0.74	1.11	3.96	1.51
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	0.41	1.21	0.06	3.27	7.21	51.56
- ร้านค้า	3.12	0.40	1.89	3.97	5.60	2.10
- บริการ	0.89	2.19	0.27	0.83	3.04	3.02
- ออมทรัพย์	0.39	1.18	0.05	3.33	7.23	56.74
- เครดิตยูเนียน	0.97	4.06	0.09	1.69	9.05	19.09
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2560	0.48	1.28	0.11	3.11	7.08	28.58
รวมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2559	0.47	1.27	0.11	3.06	6.95	25.27
เพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	2.13	0.79	-	1.63	1.87	13.10

ประสิทธิภาพการบริหารงานของสหกรณ์ทุกประเภท แยกเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตรและสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ซึ่งนำอัตราส่วนทางการเงินเป็นตัวชี้วัด โดยแบ่งการพิจารณาออกเป็น 5 ด้าน พบว่า ในปี 2560 ภาพรวมสหกรณ์ทุกประเภทมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนเพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 1.63 และ 1.87 อัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 13.10 โดยในปี 2560 พบว่า สหกรณ์นอกภาคการเกษตรมีความสามารถในการทำกำไรได้ดีกว่า สหกรณ์ภาคการเกษตรคือ ร้อยละ 51.56 ด้านสภาพคล่องทางการเงินในภาพรวมของสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2560 มีลักษณะคล้ายกับปี 2559 เนื่องจากในปี 2560 สหกรณ์ทุกประเภทมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนใกล้เคียงกับปี 2559

กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
www.cad.go.th โทร. 0-2628-5240-59 ต่อ 4302-4308